

Respons

Aserbajdsjan: Ekteskap og skilsmisse

Problemstilling/spørsmål:

- Hvor gammel må man være for å kunne gifte seg?
- Hva er den gjennomsnittlige alderen ved giftermål for kvinner og menn?
- Hvor mange gifter seg og hvor vanlig er det å skille seg? Er det forskjell på by og land?
- Regler og prosedyrer for skilsmisse

Inngåelse av ekteskap

Ekteskap inngås ved det lokale Folkeregisteret.¹ Ifølge den aserbajdsjanske familieloven (Family Code 1999) er det bare staten som legalt kan vie et ektepar og oppløse et ekteskap. Religiøse vielser alene anerkjennes ikke av myndighetene som ekteskapsinngåelse.

Det er §§ 9-13 i Familieloven som regulerer ekteskapsinngåelse. Ekteskapsinngåelsen, eller registreringen, foregår i nærvær av begge parter. Hovedregelen er at det går en måned fra søknad til selve registreringen (Family Code 1999).

Alder ved inngåelse av ekteskap

Alderen for å kunne inngå ekteskap er 18 år for menn og 17 år for kvinner (Wikipedia u.å.; Family Code 1999). I unntakstilfeller er alderen henholdsvis 17 og 16 år (Family Code 1999). Det finnes et lovforslag om at ekteskapsalderen for kvinner settes lik den for menn, altså at den heves til 18 år (Babayeva 2009).

---

¹ Det offisielle navnet på aserisk er "Vetendash Veziyyetinin Aktlarini Dovlet Qeydiyyateti", som forkortes VVADQ. I engelsk oversettelse er det "Body of the state registration of the acts of civil status of Ministry of Justice of Azerbaijan Republic". I dagligtalen brukes ofte fremdeles den russiske forkortelsen ZAGS som står for "Zapis' Aktov Grazhdanskogo Sostoyaniya", dvs. "registration of the acts of civil status".

I 2008 var det 5544 kvinner under 18 år som giftet seg (det totale antall inngåtte ekteskap var 79 964 det året. Det var altså ca. sju prosent av brudene som var under 18 år.) Det har vært en markant økning de senere år. I 1980 var det 167, i 1990 471 og i 2000 2473 (SSC a, u.å.). Tallet for menn var 35 i 2008. Et estimat gjort av FN i 2004 sier at 13 % av alle kvinner i Aserbajdsjan mellom 15 og 19 år var gift, skilt eller enker (Wikigender u.å.).

I 2008 var den gjennomsnittlige alderen ved inngåelse av ekteskap 28,0 år for menn og 23,4 år for kvinner. Disse verdiene har vært relativt stabile de siste 20 år (SSB b u.å.).

Antallet registrerte ekteskap og skilsmisser

Det var i alt 79 964 ekteskap som ble registrert og 7933 som ble oppløst i 2008. For byene var tallene henholdsvis 40 996 og 5820, mens tallene for landsbygda var 38 968 og 2113. Skilsmissehyppigheten er altså ca. tre ganger så høy i byene som på landsbygda. Det kan skyldes at kvinner på landsbygda er mindre tilbøyelige til å kreve skilsmisse på grunn av den sosiale stigmatiseringen, og at de har en større økonomisk avhengighet av mannen enn det kvinner i byer har (Human Rights Center of Azerbaijan 2009). På 2000-tallet har det vært en økning i skilsmisseraten (SSC c u.å.).

Regler for oppløsning av ekteskap

Reglene for oppløsning av ekteskap reguleres i detalj i den aserbajdsjanske familielovens kapittel fire, §§ 14-23. En eller begge ektefellene kan søke om skilsmisse. Dersom kona er gravid eller ektefellene har felles barn under ett år, må ektemannen ha tillatelse fra kona for å kunne søke om skilsmisse (Family Code 1999).

Hovedregelen er at dersom parter er enige, og de ikke har felles mindreårige barn, så er det Folkeregisteret som behandler og avgjør saken. En skilsmisseattest skal i slike tilfeller utstedes innen en måned fra søknad (Family Code 1999).

Dersom partene har felles mindreårige barn eller ikke er enige om skilsmisse, skal saken behandles av den lokale domstolen). Det skal ikke gå mindre enn én måned fra søknad om skilsmisse til domstolens avgjørelse om oppløsning foreligger. Dersom en av partene motsetter seg skilsmisse, kan domstolen utsette skilsmissen med tre måneder, i et forsøk på å få partene til å forsones (Family Code 1999).

Partene kan selv bli enige om hvem som skal ha omsorgen for barna, en avtale som skal legges fram for domstolen. Dersom det ikke foreligger en slik avtale, eller en av partene bryter avtalen på en slik måte at det går utover barnet, så skal domstolen gripe inn. Domstolen skal da bestemme hvem barnet skal bo hos, hvem som skal betale hvor mye i bidrag, osv. (Family Code 1999).

Ektefellene kan selv avgjøre fordelingen av boet. I en domstolssak der partene er enige om fordelingen kan domstolen gi skilsmisse etter en måned (UNDP 2008). Dersom partene ikke blir enige om fordelingen av boet, skal dette stridsspørsmålet behandles av domstolen. Tidligere var det vanlig at domstolen utsatte den endelige skilsmissen med seks måneder, men denne er nå halvert (UNDP 2008).

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Referanser

- Babayeva, J. (2009, 1. september). Azerbaijan to Raise Marriage Age for Women. *Turkish Weekly*. Tilgjengelig fra <http://www.turkishweekly.net/news/87913/-azerbaijan-to-raise-marriage-age-for-women.html> [lastet ned 12. mai 2010]
- [Family Code] (1999). *Family Code of Azerbaijan Republic (excerpts)*. Baku: Milli Majlis. Tilgjengelig fra http://gender-az.org/index_en.shtml?id_doc=93 [lastet ned 31. mai 2010]
- Human Rights Center of Azerbaijan (2009). *Alternative Report. On the Compliance of the Azerbaijan Republic with the Convention on Elimination of All Forms of Discrimination Against Women*. Baku. Tilgjengelig fra http://www2.ohchr.org/english/bodies/cedaw/docs/ngos/HRCA_Azerbaijan44.pdf [lastet ned 31. mai 2010]
- SSC, dvs. The State Statistical Committee of the Republic of Azerbaijan (a u.å.). *Marriages by age of groom and age of bride*. Tilgjengelig fra <http://www.azstat.org/statinfo/demographic/en/045.shtml#s4> [lastet ned 31. mai 2010]
- SSC (b u.å.). *Mean age at marriage*. Tilgjengelig fra <http://www.azstat.org/statinfo/demographic/en/043.shtml#s2> [lastet ned 31. mai 2010]
- SSC (c u.å.). *Number and total rate of marriages and divorces*. Tilgjengelig fra <http://www.azstat.org/statinfo/demographic/en/042.shtml#s1> [lastet ned 31. mai 2010]
- UNDP (2008, 8. april). Divorce Rate Up in Azerbaijan. *UNDP Azerbaijan Development Bulletin*. Tilgjengelig fra <http://www.un-az.org/undp/bulnews58/o3.php> [lastet ned 31. mai 2010]
- Wikigender. *Gender Equality in Azerbaijan* (sist endret 30. januar 2009). Tilgjengelig fra <http://www.wikigender.org/index.php/Azerbaijan> [lastet ned 31. mai 2010]
- Wikipedia. *Marriageable age* (sist endret 9. mai 2010). Tilgjengelig fra http://en.wikipedia.org/wiki/Marriageable_age#Asia [lastet ned 31. mai 2010]

© Landinfo 2010

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.